

[Tove Lindbo Larsen]

ligger i dette forslag. Alle de hovedelementer, vi remser op, er det, der gør, at befolkningen har muligheden for at vælge. Vi vil ikke interessere os for, hvad folk spiser, og hvad de har i deres gryder, men vi vil give dem mulighed for at vælge det rigtige. Det er det, der ligger i det. Der ligger også en forebyggelse i det, for at vi ikke skal komme i den situation, at sygdomsstatistikken bliver værre og værre.

Vi vil også gerne være med til at beslutte, at de værste forarbejdede produkter skal væk. Det må i hvert fald være sådan, at der stilles minimumskrav til dem. Det er et af hovedelementerne, som skal drøftes under næste punkt på dagsordenen; derfor er jeg slet ikke gået ind på det nu. Det er bare ét af dem, og det bliver også et meget vigtigt spørgsmål.

Jeg nævnte spørgsmålet om forebyggelse. Det er helt klart, at skal man forebygge grundigt – det er forebyggelsesrådet også interesseret i – på dette område som på mange andre områder, så er det nødvendigt at tage både undervisning og vejledning op. Fru Anne Grete Holmsgård var i sit indlæg inde på, at man måtte tage undervisningsspørgsmålet op i hele uddannelsessystemet, hvor det er relevant. Det er jeg meget enig i, for det skal ikke alene gøres i folkeskolen. Selvfølgelig lægger vi grundlaget for mange af vores spisevaner tidligt i vores livsperiode, men det er helt klart, at der er mange ting, man glemmer, og der er også mange ting, som ændrer sig undervejs, og derfor er det nødvendigt at tage dem op på et senere tidspunkt i uddannelsesforløbet.

Det er klart, at læreruddannelsen skal beskæftige sig med ernæringsspørgsmål. Det er også klart, at de pædagogiske fag skal tage fat på disse spørgsmål. Sygeplejerskerne har det, plejepersonalet har det, men lægeuddannelsen har det i så beskedent omfang, at det er helt uhyggeligt. Derfor er det nødvendigt, at vi tager fat på rapporten fra de videregående uddannelsers arbejdsgruppe, hvor man har lavet en opstilling over, hvor manglerne i hele dette billede egentlig er. Og der er sådan noget som lægeuddannelsen, hvor lægerne bestemt burde vide noget mere om disse ting. Det er noget, vi virkelig skal tage fat på.

Der er en relativt ny uddannelse som diætist. Her beskæftiger man sig med diætlære og med ernæringslære, og det ville være nyt-

tigt, hvis folk, som har ernæringsproblemer, havde mulighed for at tale meget mere med disse særligt uddannede folk på området.

Det ville også være meget nyttigt, om man i den offentlige sektor ville tage mere fat på dette spørgsmål. Jeg kender kommuner, der har ansat en koordinerende, ja, konsulent bliver det vel nærmest, som vejleder alle de institutioner, der findes i kommunen. Det er vigtigt, at man også i børneinstitutionerne, hvor man ikke altid har uddannet personale, kan få den nødvendige vejledning. En uddannelse som f.eks. husholdningslærer eller diætist er fremragende. Der var mange, mange ting, man kunne tage fat på.

Det helt afgørende er, at man forebygger en sygdomssituation. Det er også noget, der drejer sig om samfundets penge. Derfor må vi tage alvorligt fat på denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af lov om levnedsmidler m.m.

Af Dorte Bennedsen (S) og Tommy Dinesen (SF) m. fl.

(Fremsat 20/3 84).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det fremsatte forslag om ændring af levnedsmiddeloven må ses i sammenhæng med den indgående drøftelse, der gennemførtes i folketinget sidste år, sidst i forbindelse med

[Miljøministeren]

min redegørelse til tinget i slutningen af 1983 om bl.a. friholdelse af visse levnedsmidler for farve- og aromastoffer.

Lovforslaget vedrører følgende væsentlige emner: udformning af varestandarder for kødprodukter, friholdelse af visse levnedsmidler for farve- og aromastoffer, udvidet pligt til at forsyne færdige pakker af levnedsmidler med næringsdeklarationer.

Som jeg nævnte i mit indlæg ved behandlingen af det foregående beslutningsforslag, mener jeg ikke, at varestandarder har nogen særlig ernæringsmæssig betydning. Jeg har imidlertid noteret mig, at erhvervenes og forbrugernes repræsentanter er enige om, at der bør gennemføres bindende regler på kødområdet, og dette er jeg positiv over for ud fra hensynet til produkternes kvalitet, til trods for de eksportmæssige problemer, en generel friholdelse på dette område ville medføre. Det er således regeringens opfattelse, at der skal gennemføres en varestandardisering på kødområdet.

Jeg har drøftet dette spørgsmål med landbrugsministeren og regner med, at der kan udstedes en bekendtgørelse til sommer herom, det vil sige før den ikrafttrædelsesdato, der er angivet i det fremsatte lovforslag. Det er vigtigt, at reglerne udformes på en sådan måde, at kontrollen ikke bliver for ressourcekrævende, ligesom niveauet for disse standarder må tages op til nøje vurdering, således at der bliver tale om en reel forbedring af varenes kvalitet.

Med hensyn til tilsætningsstoffer har jeg stor forståelse for, at man fra forbrugerside ønsker, at brugen heraf i vore dagligvarer begrænses mest muligt. I min redegørelse til folketinget sidste år gav jeg udtryk for, at det ville være ønskeligt, at de ernæringsmæssigt vigtigste basislevnedsmidler er fri for farve- og aromastoffer, men at dette burde gennemføres ad frivillighedens vej. Denne mulighed har jeg bedt statens levnedsmiddelinstitut undersøge. De tilkendegivelser, instituttet foreløbig har modtaget fra erhvervsorganisationerne, tyder på, at det vil være vanskeligt at nå frem til en frivillig aftale, men jeg ønsker denne mulighed prøvet til bunds. Hvis det imidlertid ikke er muligt at indgå en frivillig aftale i løbet af et par måneder, vil jeg være indstillet på at udstede en bekendtgørelse om forbud mod tilsætning af farvestoffer til basislevnedsmidler.

For aromastoffernes vedkommende kan jeg imidlertid ikke tilråde, at en friholdelse gennemføres ad lovgivningens vej. Dels vil det medføre betydelige kontrolmæssige problemer, fordi man ikke i dag har analysemetoder til at kontrollere dette område, som omfatter i hvert fald 12.000 forskellige stoffer. Dels vil aromastoffriholdelse skade dansk erhvervslivs konkurrenceevne, da levnedsmiddelkontrollørerne kan foretage hyldekontrol på danske virksomheder, mens udenlandske produkter selvsagt ikke kan kontrolleres på denne måde. Hertil kommer de eksportmæssige konsekvenser af et sådant forbud.

Med hensyn til næringsdeklarationer er jeg som udgangspunkt positiv over for tanken om, at basislevnedsmidler skal være forsynede med sådanne, og at næringdeklarationer kan være en hjælp for forbrugeren til at foretage et fornuftigt valg i købsituationen. Der er mange varer, der i dag er næringsdeklarerede på frivillig basis, men deklARATIONERNE er udformet forskelligt og er nok ikke altid lige lette at forstå for os forbrugere.

Som jeg tidligere har nævnt, mener jeg ikke, at tiden er inde til at stille krav om tvungen næringsdeklaration. Der er netop indført nye regler om mærkning, og levnedsmiddelbranchen har haft store problemer i den anledning. Især har det været vanskeligt for de små handlende, og et påbud om næringsdeklarationer som det her foreslåede vil det i praksis være umuligt for de mindre butikker at efterleve, og så kan vi jo nok tænke os til konsekvenserne for dem. Jeg mener derfor, at man må koncentrere kræfterne om at forenkle næringsdeklarationerne og gøre dem ensartede.

Dette spørgsmål skal drøftes på levnedsmiddelrådets møde i denne måned, og resultatet af disse drøftelser vil blive retningsgivende for udformningen af den vejledning om næringsdeklarationer, jeg har bedt statens levnedsmiddelinstitut om at udarbejde inden udgangen af dette år. Når vejledningen er udsendt og afprøvet i praksis, mener jeg at man bedre kan vurdere detailbutikkernes muligheder for at næringsdeklarere og forbrugernes nytte af disse deklARATIONER.

Jeg er generelt positivt indstillet over for intentionerne i lovforslaget, men jeg finder, at en gennemførelse for nogle af forslagernes vedkommende vil rejse en række problemer,

[Miljøministeren]

som må indgå i udvalgets videre overvejelser vedrørende forslagene.

Jette Thomsen (KF):

Dette lovforslag indeholder i grove træk friholdelse for farve- og aromastoffer i basislevnedsmidler, varestandarder på kødområdet og tvungen næringsdeklaration. Disse krav vil helt sikkert koste os et eksporttab. Omfanget af dette har jeg ikke kunnet få oplyst, men måske kan forslagsstillerne oplyse mig om, hvad det vil koste os i eksporttab, og hvad det vil koste af arbejdspladser.

Dertil kommer, at et krav om friholdelse for aromastoffer efter min mening ikke kan stilles isoleret i Danmark. Vi har jo også lige hørt miljøministeren sige, at der er så utrolig mange aromastoffer, der er flere tusinde, og at vi desværre kun kender ganske, ganske få af dem, så det må nærmest ske på internationalt plan. Det er yderligere kompliceret, fordi vi kun kender så få, at efterlevelsen ikke rigtig kan kontrolleres. Vi kan komme til at skade nogle grupper, f.eks. allergikere, meget mere, end vi gavner, ved, at de måske i god tro køber nogle ting, der alligevel ikke er helt fri for aromastoffer.

Med hensyn til farvestoffer er miljøministeren i sin redegørelse gået ind for en frivillig aftale med organisationerne, og håbet om en sådan frivillig aftale er jo ikke opgivet endnu, og deri vil jeg gerne støtte miljøministeren. Jeg tror for øvrigt, det er et spørgsmål, der allerede bliver diskuteret på lidt højere plan, på EF-plan.

Problemet med kravet om varestandarder på kødområdet løses nok helt af sig selv i den nærmeste fremtid. Jeg er bekendt med, at man inden for fiskerierhvervet allerede er langt fremme med at lave varedeklarationer, og flere landbrugsorganisationer er i færd med at udarbejde varestandarder for visse kødprodukter. Det ser efter det oplyste for mig ud, som om en bekendtgørelse derom kan foreligge, længe før det var meningen at dette lovforslag skulle træde i kraft.

Så er der spørgsmålet om tvungen varedeklaration. Det er vi i det konservative folkeparti ikke særlig glade for. Det vil efter min mening ramme mange mindre detailforretninger. Jeg kender personligt en masse små private slagtere og viktualieforretninger ude i landsbyområderne, som i deres kamp for at

overleve har fundet nogle niches, idet nogle laver specielle kødprodukter, andre laver pølseprodukter, nogle laver pateer og andre laver salater. En tvungen varedeklaration vil ramme mange af de små nærbutikker, som vi alle kæmper så hårdt for at bevare. Men vi må da indrømme, at der er meget forskellige næringsdeklarationer, og her kunne vi godt ønske os meget mere ens og overskuelige deklarerationer. Men jeg har hørt, at miljøministeren har anmodet levnedsmiddelinstittet om at udarbejde en vejledning om, hvordan de bør udformes.

Der er i dette forslag flere ting, som er fornuftige, og der er andre ting, vi finder mindre fornuftige, men vi vil love en meget positiv behandling i udvalget.

Bente Nielsen (V):

Forslagsstillerne skriver i bemærkningerne, at det må være en ernæringspolitisk målsætning at sikre befolkningen adgang til levnedsmidler, som er ernæringsmæssigt gode. Det er jeg enig med forslagsstillerne i, men hvor forslagsstillerne ønsker tvang, ønsker vi i venstre frivillighed og oplysning. Om de 3 hovedpunkter i nr. L 137 skal jeg for det første sige noget om friholdelse af basislevnedsmidlerne for farve- og aromastoffer.

Tilsætnings- og farvestoffer har i mange år været reguleret ifølge positivlisten, og derfor kan det siges, at modstanden mod disse stoffer snarere er et holdningsmæssigt end et sundhedsmæssigt spørgsmål. Jeg er dog enig med forslagsstillerne i, at det vil være ønskeligt at friholde basislevnedsmidler for farvestoffer og for så vidt også for aromastoffer, men især det sidste vil nok være besværligt. Farve- og aromastoffer anvendes meget i eksportvarer, og da der ofte kræves et eksportcertifikat, for at et produkt lovligt kan forhandles i udlandet, vil det være forkert at forbyde brugen af specielt aromastoffer. Derudover vil det være svært at kontrollere, om der er aromastoffer i fødevarerne, da der i dag ikke findes tilstrækkelige analysemetoder. Man kan muligvis kontrollere de danske varer, men hvad med de importerede varer? Det tror jeg næppe vil være muligt, som systemet er i dag.

Det andet punkt, varestandarder på kødområdet, er vi i venstre enige i vil være en god idé, men vi ville have foretrukket en fri-

[Bente Nielsen]

villig aftale fremfor det, der nu er foreslået. Der har da også, som miljøministeren allerede har omtalt det, været arbejdet med dette problem i landbrugsministeriet og miljøministeriet og i erhvervsorganisationerne, og det lader til, at en løsning er på vej.

Det sidste punkt er tvungne næringsdeklarationer. Her har vi det igen: tvang. Det kan vi ikke gå ind for. Men vi erkender, at der er et problem med næringsdeklarationerne i dag. De er udformet for detaljeret, mange gange uforståeligt, de er ikke udformet ensartet, og de kan meget ofte virke mere vildledende end oplysende. Derfor vil det nok være en god idé med en vejledning om, hvordan man kan udforme en næringsdeklaration, så vi almindelige mennesker kan forstå det.

Vi kan som sagt ikke gå ind for tvungne næringsdeklarationer på færdigpakkede levnedsmidler. Det er et forslag, som især vil ramme de små detailhandlere, som selv fremstiller, pakker og sælger disse varer. De har simpelt hen ikke praktisk mulighed for at mærke varerne med den rigtige næringsdeklaration, og vi må alle, måske især som forbrugere, være interesserede i at bevare flest muligt af de små handlende. Derfor kan det ikke være rigtigt at fastsætte regler, som vi på forhånd ved vil forværre vilkårene for de små handlende til skade også for os selv som forbrugere.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg kan starte med at konstatere, at jeg får en bedre weekend, for nu er jeg ikke enig med miljøministeren mere. Han vil indgå frivillige aftaler på dette område, men det mener jeg overhovedet ikke kan lade sig gøre.

Det var da rart, at der var to ordentlige liberalister til stede, nemlig hr. Duetoft og hr. Maisted. Som hr. Maisted udtrykte det: folk kan jo selv smage, hvad det er for noget. Ja men hvad det er for noget, må da netop være problemet. Hr. Maisted har tilsyneladende ikke fattet ret meget af, hvad det drejer sig om. Det, der er galt, er jo netop, at folk ikke ved, hvad det er for noget, de spiser. Det kan man ikke få at vide. Det står ikke nogen steder. Der er i hvert fald ikke kød i en kødpølse, hvis man tror det. Dette forslag skulle bevirke, at folk får en garanti for, at der er

kød i en kødpølse, hvis det nu er sådan en. Det må i hvert fald være en fordel.

Jeg manglede en bemærkning fra ministeren om, at de 650.000 allergikere, der findes i dette land, er meget stærkt berørt af aromastoffer og tilsætningsstoffer. De blev ikke nævnt, og det synes jeg ærlig talt er for dårligt. Der har været en hel del om det i pressen på det sidste. Jeg synes, det er udmærket, at folk får en opfattelse af og får oplysning om, hvad dette drejer sig om. Det har der ikke været indtil nu, men nu kan man lige som se det.

Det, der måske mangler i lovforslaget, som vi er medforslagsstillere til, og som er et skridt på den rigtige vej, er noget mere om, at læskedrikke og slik og sådan noget skal tages med, således at vi finder ud af, hvor farligt det er. Men det er noget af det, vi kan tage op i udvalget.

En ting, som også skal op i udvalget og diskuteres eller i hvert fald vendes, er det problem, som bl.a. bladet Notat fra Folkebevægelsen mod EF har rejst, nemlig at EF vil gå imod, at man laver en lov af denne art her i landet. Jeg ved ikke, om ministeren på nuværende tidspunkt kan sige noget om, hvilken betydning det har, og hvad EF har tænkt sig at gøre, men det har i hvert fald været fremme i debatten.

Vi synes som sagt, at forslaget er et skridt på den rigtige vej, og vi vil i hvert fald ikke være med til, at der fortsat kun skal stå på forskellige fødevarerpakninger, at det er egnet til menneskeføde. Der skal mere til her i 1984.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre er positivt over for det fremsatte lovforslag, selv om vi naturligvis i udvalget vil diskutere visse mere teknisk betonedede ting i den forbindelse, da det jo er temmelig indgribende på en lang række punkter. Det gælder om, at det får den mest hensigtsmæssige udformning, men vi vil altså under udvalgsarbejdet være positive over for, at der sker noget på dette område.

Inden jeg går over til nogle konkrete kommentarer til de enkelte punkter, vil jeg godt lige sige noget om det, der har været fremme her, nemlig spørgsmålet om frivillighed, som bl.a. de borgerlige ordførere har slået meget på.

[Lone Dybkjær]

Hvem er det egentlig, denne frivillighed er til gavn for? Det er som om, at når tingene er frivillige, så er det automatisk til gavn for de rigtige. Det er noget pladder. Jeg synes, det er meget vigtigt, når man bruger alle disse ord om frihed og frivillighed, alle disse gode liberalistiske ord, som mange af os kan tilslutte sig, så bør man lige spørge sig selv: hvem er det egentlig, der har gavn og glæde af den frivillighed, og hvem går det ud over? Det går naturligvis, hvis der er frivillighed på dette område, primært ud over forbrugerne, men hvad der måske kunne være nok så vigtigt og også burde indgå i den borgerlige tankegang, er, at det også går ud over dem, der vil noget på dette felt, for det koster naturligvis noget i den første fase at oplyse. Og derfor er det ikke altid sikkert, at man beskytter de rigtige ved dette frivillighedsbegreb.

Det andet er det, som man diskuterer med hensyn til at skade de små handlende. Jeg tror såmænd, at de fleste af os er enige i, at det skal vi ikke gøre. Spørgsmålet er så, om vi primært vil skade de små handlende ved dette. Det er klart, at hvis det indføres utrolig firkantet og restriktivt, kan man godt skade de små handlende, men jeg synes ikke, man kan afvise, at det også på nuværende tidspunkt kan komme til at skade de små handlende, hvis folk ikke aner, hvad det er, de får, når de handler i deres butikker. Vi er alle sammen enige om, at man skal have en stor oplysningskampagne, men det vil føre til, at man næsten ikke tør gå ind i en almindelig, banal slagterbutik, fordi der ikke er deklARATION på noget som helst af dens varer. I virkeligheden handler man i meget høj grad i tillid til en person, når man går ind i de små butikker.

Derfor synes jeg, det er forkert bare at sige, at det her vil skade de små handlende. Vi kan meget vel komme ud for, at hvis ikke vi foretager os noget mere konstruktivt, så skader vi de små handlende, hvis folk bliver mere bevidste om, hvad det er, der foregår på dette felt.

Derfor synes jeg, at det relevante spørgsmål at stille er, hvordan vi kan hjælpe de små handlende, sådan at de bliver i stand til at leve op til det, man automatisk har, når man er en stor supermarkeds kæde. Det er det spørgsmål, vi skal diskutere under udvalgsarbejdet, nemlig hvad vi kan gøre på dette felt, sådan at vi ikke laver noget, der på

længere sigt fører til, at man skader de små handlende. Det mener jeg vi gør, hvis ikke vi drager dem ind i det her, og hvis ikke vi også stiller krav om næringsdeklARATIONER til dem.

Jeg vil i øvrigt gerne – det er specielt til ministeren – henvise til den forhandling om redegørelsen, der var, sådan nærmest for, at det ikke kommer bag på ministeren, hvad jeg har sagt om det her forslag. Der sagde nemlig den radikale ordfører, hr. Michaelsen, på hr. Dræbys vegne, at det, vi virkelig kunne være utilfredse med, var konklusionen, at folketinget ikke skal foretage sig noget. Det næste, vi sagde, var, at vi nu havde et godt materiale at gå videre med, og at der derfor kunne være grund til at spørge ministeren, om han på baggrund af den hidtidige debat, når der nu var konstateret et flertal for en lovgivning, ville tage dette til efterretning og give tilsagn om at udarbejde et lovforslag, der kunne vedtages i denne samling. Det være sagt som optakt til udvalgsarbejdet, at dette fortsat er relevante ting for det radikale venstre.

Om de konkrete punkter vil jeg sige, at jeg synes, at vi skal arbejde med spørgsmålet om basislevnedsmidler. Jeg synes, det er lidt svært at konstatere, om vi kan afgrænse det på den facon, men der foreligger jo nogle forslag som udgangspunkt, som går ud fra nogle undersøgelser, og det kan vi vel nok definere.

Så er der spørgsmålet om farvestoffer og aromastoffer. Der mener jeg ikke, det er tilstrækkeligt, at vi bare afviser spørgsmålet om aromastoffer. Himmelen skal vide, at det er kompliceret, men vi må prøve at se, om ikke vi trods alt kan komme nogle skridt videre ad denne vej. Den har været forsøgt nogen tid, og det er klart, at industriens holdning bare vil være nej, fordi det er kompliceret, det er forretningshemmeligheder, og hvad ved jeg. Jeg mener ikke, at vi bare kan stikke det i lommen og sige, at så gør vi ikke noget ved spørgsmålet om aromastoffer. Det er klart, at det ikke kan håndteres på samme facon som farvestofferne.

Forslaget om forbeholdte produkter er vi helt enige i.

Det sidste, næringsdeklARATIONER på færdigpakgede levnedsmidler, er vi også enige i, idet jeg vil henvise til, hvad jeg allerede har

[Lone Dybkjær]

sagt i denne sag om problemet med de små handlende.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Jeg er glad for at høre, at fru Lone Dybkjær er enig med mig i, at det er et tillids-spørgsmål, når man går ind til sin slagter, for det er netop på grund af den kæmpetillid, at masser af de forretninger overlever ude i vore landsbysamfund i dag.

Jeg er stadig imod tvungne varedeklarationer, men jeg sagde også, at vi skal have mere enkle deklarerationer. Man kunne udmærket gøre det for mange varers vedkommende ved at sætte en gul, rød eller grøn mærkat på, som stod for nogle ting. Det ville også være langt lettere for folk at overskue. Man kunne godt skrive noget mere udførligt bagpå, hvis man ville det. Jeg tror ikke, at tvungne deklarerationer kommer til at gavne nogen af os.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det, jeg vil sige, er, at det naturligvis er en tillidssag, og det vil det selvfølgelig fortsat være, men jeg mener, at det jo kunne være tillid på mange forskellige niveauer. Nu skal vi ikke ind i en detaljeret diskussion om tillid til slagteren og mørt kød, og hvad ved jeg, men jeg mener, at det er for lidt, at vi bare siger, at vi stoler på den slagter, og så tager vi det for gode varer. Det mener jeg ikke vil være tilstrækkeligt i længden.

Når vi kører med, hvad vi alle har været enige om, god oplysning, så vil forbrugernes krav stige, og så mener jeg, vi allerede nu bør tage højde for det og prøve på at sikre de små handlende sådan, at de kan leve op til de bevidste forbrugere, der gerne skulle komme ud af den oplysningskampagne, vi sætter i gang.

Det var det, der var pointen i det, jeg sagde, ikke at vi skulle tryne dem, men at vi skulle prøve på at se videre frem, sådan at vi allerede nu begynder at sætte ind på, hvad vi kan gøre for, at de små handlende fortsat kan eksistere.

Maisted (FP):

Jeg takker hr. Tommy Dinesen for, at han har opdaget, at der er få liberalister tilbage

her i folketinget, og at de omfatter fremskridtspartiet.

Selvfølgelig må vi forvente, at det næste forslag, der kommer fra denne fløj, er, at Spies Rejser og Tjæreborg Rejser skal nedlægges: at tænke sig, at forbrugerne kan rejse til udlandet og blive forgiftet!

Kendsgerningen er, at i Danmark anvendes der ikke farvestoffer eller aromastoffer, der ikke er tilladte. Ministeren vil forhåbentlig kunne bekræfte heroppe fra talerstolen, at der anvendes ikke stoffer, der ikke er tilladt af veterinærmyndigheder, levnedsmiddelmyndigheder, og hvad de hedder alle sammen.

Det er ufatteligt, at man kan skrabe et flertal sammen i dette folketing, der vil bestemme, hvad den danske befolkning skal spise, og hvad der skal tilsættes af forskellige stoffer. Jeg har den tillid til den danske befolkning – i modsætning til hr. Tommy Dinesen – at når folk køber en vare, der er billigere end en anden, så tænker de sig alvorligt om, og så vil de ganske givet komme til den fornuftige konklusion, at der altså er en kvalitetsforskel på de to varer, de tænker på at købe. Den billige vare har ikke den samme kvalitet som den dyre vare. Det er, som hr. Tommy Dinesen sagde, udtryk for, om man er liberalist eller socialist.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS kan tilslutte sig forslaget. Der er tale om at gennemføre nogle af de anbefalinger, der er kommet fra levnedsmiddelinstittutet, og det vil helt klart være et fremskridt. Det kan godt være, at der er nogle detaljer i forslaget, som skal udformes anderledes, men det er immervæk detaljer.

Jeg synes, at forslaget er udmærket, men det er klart, at forslaget ikke løser de ernæringspolitiske problemer. Det løser et hjørne af dem. Selvfølgelig betyder det noget, at man får varestandarder, men alle de andre produkter vil stadig væk være på markedet, bare under en anden betegnelse. Jeg ved ikke, hvor meget det på kort sigt vil ændre, at kødpølsen ikke mere hedder »kødpølse«, men »mel og vand-pølse«, eller hvad den nu kommer til at hedde, fordi produktet stadig væk er der. Det var bl.a. det problem, vi diskuterede ved det forudgående forslag fra socialdemokratiet. Selvfølgelig kan dette ikke

[Anne Grete Holmsgård]

stå alene, og det tror jeg heller ikke at de folk, som har givet det opbakning, mener.

Ministeren sagde i sin indledning, at han stadig væk var tilhænger af, at man gik frivillighedens vej i spørgsmålet om farvestoffer. Jeg ved snart ikke, hvad jeg skal sige til det, for det er ikke mere end 2 måneder siden, der var 5 års jubilæum for, at tidligere miljøminister hr. Ivar Nørgaard måtte give op på grund af pression fra levnedsmiddelinindustrien, da han i sin tid havde nogle intentioner om at få fjernet farvestofferne. Tiden går, klokken slår, og jeg mener, at statens levnedsmiddelinstitut har et ganske godt greb om tingene, når det siger, at det ikke tror særlig meget på, at frivillighedens vej i denne sag vil hjælpe.

Derudover sagde ministeren, at han var indstillet på i hvert tilfælde at indføre varestandarder på kødområdet. Det er selvfølgelig noget, men det er ikke det hele, det er trods alt kun noget af det.

En række af de borgerlige ordførere har været oppe og nævne to problemer.

For det første er der problemet med de små handlende. Der vil jeg sige, som fru Lone Dybkjær sagde heroppefra, at det faktisk er en beskyttelse af dem. Jeg synes egentlig, det er noget hyklerisk, at både venstre og konservative nu pludselig har så stor omsorg for de små handlende, for i den øvrige økonomiske politik, de fører, skinner det bestemt ikke igennem. Der går de ganske hårdhændet ind for centralisering på hele området, inden for butiksstrukturen osv. – i realiteten, ikke i det, de siger, for dér slår de altid syv kors for sig og siger, at de gerne vil have, at de små samfund skal overleve, i hvert tilfælde for venstres vedkommende. I realiteten fører de ikke en politik, der gør det muligt.

Det andet spørgsmål er frivilligheden. Der synes jeg at der mangler det aspekt, at den frivillighed, som en række af de borgerlige partier mener skal være dominerende, det vil sige status quo, koster samfundet fantastisk dyrt, bl.a. over sygehusbudgettet. Det koster virkelig mange penge at have den påståede frivillighed, nemlig frivilligheden til uden lovgivningens administration og under kostvanernes tvang at blive syg, blive dårlig af det eller direkte dø af det. Jeg ved ikke, hvor stort problemet er.

Nu er hr. Duetoft her ikke mere, men det lød til, at hr. Duetoft meget ville have sig

frabedt, at nogle forsøgte at tvinge ham til at spise bestemte levnedsmidler. Det er der faktisk ikke nogen der gør ved at indføre varestandarder, heller ikke ved at gå videre. Hr. Duetoft kan jo blande sin egen kødpølse derhjemme, hvis det virkelig er så afgørende for ham og for andre netop at få det produkt, men hvorfor skal det absolut være et salgsprodukt i butikkerne? I virkeligheden er det grotesk, hvor mange ting man kan sælge som påståede fødevarer i butikkerne, når man ser på, hvad det reelle indhold er.

Men som hovedlinje: tilslutning til forslaget, og så er der nogle småting, som ganske givet kan diskuteres. Dertil kommer, at jeg mener, at man burde gå betydelig længere næste gang. Men dette er dog immervæk et stykke af vejen, selv om det ikke er tilstrækkeligt.

Steffensen (KrF):

Lovforslaget, som vi nu har til behandling, om ernæringspolitikken eller rettere levnedsmidlerne, er jo en udløber af de problemer, vi drøftede sidste år.

Den formulering, man nu er nået frem til med 3 hovedpunkter, er i og for sig et eksempel på, at man ikke behøver forlods at afskrive sig det frivillige princip. Jeg synes, at man skal være lidt forsigtig med det. Når jeg nævner det, er det også, fordi jeg synes, at vi under behandlingen sidste år i udvalget af de mange, der havde foretræde på grund af lovforslaget, fik ganske tydeligt bekræftet, at de ville bede om, at udvalget tog vare på, at det ikke var så enkelt, som man da havde lagt op til på en række områder. Det er sådan set ligegyldigt, om det var på den ene eller den anden side af bordet, når det drejer sig om arbejdsmarkedsparter.

Så er der endelig det, at friholdelse af basislevnedsmidler for farvestoffer er noget, ministeren gav udtryk for at man kunne nå til enighed om. Når det drejer sig om aromastofferne, er der straks lidt flere problemer i det. Vi hørte, at hvis det er således, at man mod forventning ikke skulle kunne nå frem til det ad frivillighedens vej, så ville ministeren tage fat på sagen ved en bekendtgørelse. Men endnu er den frivillige løsning ikke opgivet, og det er kristeligt folkepartis holdning og opfattelse, at jo længere vi kan nå ad frivillighedens vej i retning af at få problemer-

[Steffensen]

ne løst, jo bedre løsning får vi for samfundet, og jo bedre kommer det til at virke ude i befolkningen.

At der er betydelig flere problemer med aromastofferne står ganske klart, men det er jo også sådan, at det ikke er bevist, at aromastoffer er så farlige, som vi med mellemrum får det præsenteret. I hvert fald har vi stadig væk en meget effektiv kontrol med, at stoffer, der er sundhedsfarlige, ikke bruges ved levnedsmiddelfremstilling. Jeg afviser ikke, at det er nødvendigt at gå videre med problemerne med aromastoffer, men synes nok, at man også her skal være lidt forsigtig med at stille alt for firkantede løsninger op.

Problemet i punkt 2 i forslaget, varestandarder for kødområdet, har vi hørt fra flere ordførere faktisk er løst og vil blive løst. Vi har set på dette område, hvordan man ad frivillighedens vej har arbejdet med problemerne og er nået frem til løsninger, hvilket efter vores opfattelse er det bedste.

Derfor er vi betænkelige ved det sidste punkt i forslaget, tvungne næringsdeklarationer. Kunne arbejdet i udvalget, hvor vi må drøfte problemerne grundigt, føre til, at vi nåede frem til ensartede næringsdeklarationer, så var noget nået, og så kan man jo se, hvad udvalgsarbejdet i øvrigt vil føre til.

Vi afviser absolut ikke, at der er problemer, der skal tages alvorligt, og som der skal arbejdes seriøst med, men vi vil gerne i udvalget drøfte, hvordan vi gør det bedst.

Dorte Bennedsen (S):

Netop ved denne tid for et år siden havde vi i miljøudvalget nogle, synes jeg, overordentlig konstruktive drøftelser vedrørende levnedsmiddelloven og vedrørende ønskeligheden af at sikre forbrugerne gode produkter. Ved den lejlighed fremsatte vi fra socialdemokratiet første gang forslaget om at kombinere kravet om, at basislevnedsmidler skal friholdes for farve- og aromastoffer, med kravet om at indføre varestandarder og forbeholdte varebetegnelser. Ministeren tog den gang mod forslaget med sin, jeg vil gerne sige vanligt åbne holdning, og han lovede at arbejde videre med tanken og bruge sommeren til at drøfte forslaget med forbruger- og erhvervsorganisationerne, ligesom han lovede at vende tilbage i efteråret 1983 med en rede-

gørelse, sådan som det også fremgår af beretningen om nr. L 90 fra sidste forår.

Ministerens redegørelse og ikke mindst det bagvedliggende notat indeholdt et væld af oplysninger, som har været overordentlig nyttige for udvalget, men på to punkter var vi uenige med ministeren.

Ministeren ønskede, at friholdelse for farve- og aromastoffer skulle ske ad frivillighedens vej, og han ønskede ikke at tage spørgsmålet om varestandarder og forbeholdte varebetegnelser op. Imidlertid siger erfaringen os, at frivillige aftaler dels er en overordentlig lang og overordentlig træls vej at gå, dels er en meget dårlig beskyttelse af de seriøse fabrikanter – som vi heldigvis har mange af – fordi der altid vil være pirater, som ikke vil være med. Hvad angår varestandarder og forbeholdte varebetegnelser, skal man ikke have beskæftiget sig meget med dette for at se, at lovgivning er den eneste sikring for forbrugerne, men sandelig også den eneste beskyttelse af de producenter, som ønsker at lave lødige produkter.

Det er altså baggrunden for, at socialdemokratiet og SF har fremsat dette forslag, og i vinter har vi set det glædelige, at de danske slagterier, som tidligere har foretrukket frivillige ordninger, har ændret holdning i spørgsmålet, og at de har rettet henvendelse til regeringen for at få lovgivnings- og cirkulærefastlagte regler for varestandarder og farve- og aromastoffer.

Jeg vil gerne takke for den altovervejende positive modtagelse, forslaget har fået her i dag. Til ministeren vil jeg godt sige, at der er et gammelt ord, der hedder, at den, der overvinder sig selv, er større end den, der overvinder en stad. Jeg synes faktisk, at ministeren, når vi hører ham i dag i forhold til, hvad der blev sagt i november, i høj grad har overvundet sig selv, men jeg forstår, at processen er en tottrinsraket, for der er altså nogle ting, der skal køre et par måneder endnu, nemlig spørgsmålet om frivilligheden vedrørende ordninger med farvestoffer.

Jeg er ganske tryk ved, at ministeren bruger den formulering, fordi der blev jo sagt, at hvis det i løbet af nogle måneder var lykkedes, ville ministeren være indstillet på at komme med en bekendtgørelse. Og jeg er stenknappe sikker på, at det bliver ministeren nødt til. Jeg har samme erfaringer som dem, slagterierne har givet klart udtryk for:

[Dorte Bennedsen]

alle seriøse kræfter kan samle sig om at lave fornuftige ordninger, men der er alligevel nogle, der løber bagom og ikke vil være med. Jeg tror, at direktøren for slagteriernes forening har udtrykt det sådan: de mest kreative i retning af dårlige produkter. Der er altid nogle, der vil køre den vej rundt, og derfor holder de frivillige aftaler ikke, det kan kun lade sig gøre blandt seriøse producenter. Så jeg vil takke ministeren for tilsagnet om, at vi i løbet af nogle måneder får en bekendtgørelse om farve- og aromastoffer.

Jeg vil gerne til fru Jette Thomsen, der spørger om eksporttab, sige, at nu er fru Jette Thomsen jo nyt medlem af udvalget, og derfor skal jeg ikke bebrejde hende, at hun ikke kender de meget grundige drøftelser, der er foregået om dette spørgsmål i udvalget det sidste års tid, men jeg kan måske nok undre mig over, at fru Jette Thomsen ikke har læst bemærkningerne til lovforslaget. Der er nederst i første spalte i de almindelige bemærkninger en redegørelse for, at dette ikke giver eksporttab.

Fidusen ved at kombinere varestandarder og forbeholdte varebetegnelser er netop, at vi får rensset basislevnedsmidlerne for farvestoffer, men det forhindrer ikke, at produkter af den hidtil eksporterede art kan fremstilles her i landet. De må blot ikke kaldes »leverpostej« eller »rullepølse«, de skal kaldes noget andet og kan derved eksporteres. Tiden tillader ikke en større gennemgang af det, men jeg skal ved en anden lejlighed gerne forklare fru Jette Thomsen det i detaljer.

Jeg kan ikke lade være med at takke fru Bente Nielsen, som var enig i friholdelse for farvestoffer. Det er altid rart at høre nye toner, også når de kommer fra venstre. Det er ikke så tit, vi oplever det.

Fru Lone Dybkjær havde en række betragtninger, ikke mindst om frivilligheden og de små producenter og de små handlende, som jeg er ganske enig i. Jeg er også enig i, at der er en lang række teknisk betonede ting i dette forslag, vi må have drøftet i udvalget, og at der er en række sager, der ikke er nemme at tackle.

Jeg vil godt om aromastoffer sige, at jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at man ikke bare kan afvise det spørgsmål, selv om det er – det erkender vi alle – hundsvært at have med at gøre. Men jeg forstår ikke rigtig bekymringen for det teknisk vanskelige vedrø-

rende aromastofferne, så længe vi holder os til basislevnedsmidlerne. Nogle af indvendingerne er gået på: ja men vi kan ikke kontrollere importen. Nu må man altså sige, at just for basislevnedsmidlerne spiller importen overhovedet ingen rolle, hvad jo også hjemmeslagterierne har været inde på i deres forslag, så lige præcis problemet med aromastoffer skulle nok være mindre, så længe vi holder os til basislevnedsmidlerne.

Jeg vil godt til hr. Maistedes måde at argumentere på sige, at det tror jeg egentlig ikke jeg vil bruge min taletid på. Det synes jeg er for fjollet.

Fru Anne Grete Holmsgård var inde på spørgsmålet om, at dette forslag ikke løser alle ernæringspolitiske problemer. Nej, det gør det unægtelig ikke, men det giver det heller ikke udtryk for. Vi har en intention om at løse nogle helt konkrete problemer, som har været store og belastende igennem mange år. Jeg skønner også, at vi kan komme igennem med at få dem løst, efter den holdning, der er givet udtryk for her i dag.

Jeg vil sige hr. Steffensen tak for de positive bemærkninger, der var, men jeg forstår, at han er bekymret ved tvungne deklamationer. Nu drejer det sig om tvungne deklamationer på færdigpakkede levnedsmidler, og jeg må sige, at jeg synes, det mildt sagt er fantastisk, hvis det skal være et problem, at forbrugerne, som jo ikke kan lukke det op og pakke det ud, skal have krav på at vide, hvad der er i de færdigpakkede madvarer, de køber. Jeg synes ikke, det er noget revolutionerende krav. Jeg synes faktisk, at det for os alle er aldeles rimeligt, at vi har bare en nogenlunde chance for at vide, hvad søren det er, vi køber i denne færdigpakkede vare. Jeg forstår altså ikke bekymringen ved det.

Men både deklamationer og en række af de andre problemer, som jeg erkender eksisterer i denne forbindelse – det er et vanskeligt område – håber jeg vi får lejlighed til at drøfte i udvalget. Jeg vil i hvert fald gerne takke for, at det ser ud til, at vi i løbet af forholdsvis få måneder kan have løst en række af de problemer, som vi fra vores side ønskede at medvirke til at løse ved at fremsætte dette forslag.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

[Maisted]

Ja, fru Dorte Bennedsen vil ikke kommentere de fjollede bemærkninger, at den danske befolkning efter fru Dorte Bennedsens opfattelse frit kan rejse ud og blive forgiftet.

Det, der får mig herop, er bemærkningerne om, at nu kan vi bare eksportere. Der står udtrykkeligt i bemærkningerne:

»Ved at indføre forbeholdte varebetegnelser opnås, at fødevarer med farve- og aromastoffer« – som fru Dorte Bennedsen på intet tidspunkt har erklæret ikke er tilladt at anvende i Danmark og altså efter de veterinære myndigheders mening ikke er farlige – »fortsat kan sælges i Danmark under anden varebetegnelse og dermed også kan eksporteres«.

Vorherre bevares for en dobbeltmoral! Det ene øjeblik hører vi deres enorme forsvar for u-landene og hvad de vil gøre af godt for u-landene. Det næste øjeblik har fru Dorte Bennedsen intet imod at eksportere de varer til eksempelvis u-landene, som hun ikke vil have at man spiser, når man er dansker. Det siger alt om dette socialdemokratiske forslag.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Fru Dorte Bennedsen var inde på spørgsmålet om muligheden for at få en frivillig aftale og var helt sikker på, at det ikke kunne lade sig gøre. Det, jeg vil sikre mig, er, at erhvervene får mulighed for at sige klart ja til en frivillig aftale og bære ansvaret for og konsekvenserne af at sige nej til en frivillig aftale. Derfor skal den sag undersøges helt til bunds, og som jeg har sagt før: hvis ikke det lykkes inden for 2 måneder, så må vi tage konsekvensen af det.

Fru Jette Thomsen var inde på spørgsmålet om eksporten. Det er en meget væsentlig side af den sag, vi har med at gøre her. Selv om levnedsmiddeloven kun gælder i Danmark, har reglerne alligevel betydning for eksporten. Det er en fordel for erhvervene i markedsføringen at kunne sige, at deres varer opfylder den danske levnedsmiddellovgivning, som er kendt for at være god og restriktiv. Da det desuden ofte af eksportcertifikatet skal fremgå, at den pågældende vare lovligt kan sælges i hjemlandet, vil en friholdelse for farve- og aromastoffer stille danske eksportører godt i konkurrencen med varer, der kommer fra lande med en svag lovgivning.

Jeg er ked af det, hvis jeg skulle have forårsaget, at hr. Tommy Dinesen får sin weekend ødelagt. Jeg sad og glædede mig til min, da jeg hørte hr. Tommy Dinesens indlæg ved det foregående forslag, hvor der var en venlig forståelse for den fælles sag. Jeg tror, at når vi kommer til substansen i dette, så er der ikke så stor afstand, for jeg tror ikke, at hr. Tommy Dinesen ønsker at fjerne de små handlende fra det danske billede, og jeg mener, at det er det, der kan ske, hvis vi gennemfører tvungne deklarationer.

Jeg kunne ikke lade være med at lægge mærke til, hvad fru Dorte Bennedsen svarede hr. Steffensen, nemlig at det da ikke kan være rimeligt, at forbrugerne ikke skal have lov til at vide, hvad der ligger i den og den færdigpakkede vare. Nej, det er ikke rimeligt. Der er heller ingen, der har sagt, at det må de ikke få at vide. Tværtimod har vi givet et klart tilsagn om at forbedre varedeklarationerne. Men tvungne varedeklarationer for erhverv, som ikke kan give dem, kan kun føre til, at de bliver lovovertredere og må holde op med deres virksomhed, og det vil vi ikke så gerne være med til. Jeg må sige, at fru Bente Nielsen beskrev forholdene for disse handlende på glimrende vis.

Hr. Tommy Dinesen rørte ved et andet problem, og det var allergien: hvorfor ikke forbyde aromastoffer i levnedsmidlerne? Den væsentligste årsag til, at jeg ikke mener, vi skal indføre friholdelse for aromastoffer, er, som jeg sagde før, at det ikke kan kontrolleres. Hvis der gennemføres et forbud mod anvendelse af aromastoffer i Danmark, vil det, som jeg nævnte det i mit første indlæg, kun kunne håndhæves over for danske levnedsmiddelproducenter. Levnedsmiddelkontrollen kan tage ud og se, om de er anvendt, men de kan ikke kontrollere, hvad der kommer udefra. Det giver en konkurrenceforvridding, vi ikke ønsker. Derfor mener jeg, at Danmark stadig må presse på for at få EF-regler på området, så EF-landene får den samme konkurrencemæssige stilling på dette felt.

Endelig mener jeg, at det ville være forkert at skabe en begrundet formodning i befolkningen om, at basislevnedsmidler ikke indeholder aromastoffer, når det så vanskeligt kan kontrolleres, om reglerne overholdes. Derved kommer vi faktisk til at skade dem, der har allergi eller er ømtålige over for disse

[Miljøministeren]

ting. Jeg tror, at hr. Tommy Dinesen var inde på, om det ikke var klogere af hensyn til dem, netop for at sikre dem, helt at fjerne disse stoffer. Det er rigtigt, at nogle af de farvestoffer, der ifølge positivlisten er tilladt anvendt i en række dagligvarer, kan være årsag til allergilignende symptomer – det vi kalder for intolerance. Det kan derfor også være naturligt at tænke sig, at man ved at friholde visse fødevarer for de pågældende stoffer kan hjælpe menneskene mod intolerance.

Som følge af de mærkningsregler for levnedsmidler, der gælder i dag, skal det af deklarationen fremgå specifikt, hvilke tilsætningsstoffer der er anvendt i det pågældende produkt. En person, som ikke kan tåle et bestemt stof, har altså mulighed for at undgå dette stof. Yderligere vil jeg gerne understrege, at man ikke vil kunne forvente, at intoleranceproblemet vil blive reduceret væsentligt gennem en farvestoffriholdelse. Det skyldes, dels at flere levnedsmidler har et naturligt indhold af stoffer, som kan udløse intolerancereaktion, dels at også andre tilsætningsstoffer end farvestoffer kan give anledning til intolerance. Man kan altså ikke løse alle allergikernes problemer gennem en friholdelse af basislevnedsmidlerne for aromastofferne.

Hr. Tommy Dinesen spurgte også: er der nogen relationer over til EF-området? Hvis vi ser på friholdelsen først, er det efter de gældende regler overladt til medlemsstaterne i EF selv at bestemme, i hvilke levnedsmidler man må bruge de farvestoffer, der er optaget på bilag til EFs farvestofdirektiv. For så vidt angår aromastofferne er der ingen EF-regler i øjeblikket, hvorfor EF skal informeres om en eventuel ny dansk regulering. Som det fremgår af levnedsmiddelinstitutets notat, der i november 1983 blev sendt over til miljø- og planlægningsudvalget i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 90, kan det ikke udelukkes, at der kan opstå problemer i forhold til EF, hvis vi beslutter at forbyde aromastoffer i visse levnedsmidler. Gennemførelse af varestandarder eller regler om næringsdeklarationer vil næppe stride imod vores EF-forpligtelser. EF-Kommissionen skal efter aftale orienteres om nye regler, men umiddelbart er det min opfattelse, at sådanne regler ikke vil stride imod vore EF-forpligtelser.

Hr. Maisted håbede, at jeg ville gå op og bekræfte, at de anvendte stoffer ikke er ulovlige, eller at stoffer, der anvendes, må være tilladt. Man må da gå ud fra, at der ikke anvendes stoffer, der ikke er lovlige, for så overtræder man dansk lovgivning. Jeg tror, at det, hr. Maisted var ude efter, var noget helt andet, nemlig om der var sikkerhed for, at de stoffer, der er optaget på positivlisten, ikke er sundhedsfarlige. Det kan jeg bekræfte.

Fru Anne Grete Holmsgård var inde på, at mine forgængere nu i 5 år har arbejdet på en frivillig aftale, og hun var lidt bekymret for, hvor lang tid der så skulle gå, inden jeg opgav. 2 måneder.

Dorte Bennedsen (S):

Af hr. Maistedes sidste indlæg fik jeg det indtryk, at indholdet i det, vi drøfter her i dag, nok interesserer hr. Maisted mindre end det principielt at være imod, fordi det er et forslag fra socialdemokratiet og SF.

Når hr. Maisted går op og siger, som han sagde i sit sidste indlæg, kan jeg ikke lade være at trække på smilebåndet, for det lovforslag og den konstruktion har én eneste rod og årsag, nemlig den, at da vi drøftede disse ting sidste forår, kom industrien og producenterne og sagde, at det ville få de og de beskæftigelsesmæssige konsekvenser. Derfor har vi lyttet til de problemer. Vi følte os ikke 100 pct. overbevist af deres argumentation, og vi havde svært ved at få egentlig dokumentation på bordet fra dem, men ikke desto mindre lyttede vi til dem, og derudaf, som en imødekommelse af et problem, producenterne påstod var der, er denne konstruktion opstået.

Så vil jeg gerne til ministeren sige om spørgsmålet om aromastoffer og allergikere, at jeg synes, det er en meget bagvendt måde at argumentere på – sådan sagt på en lidt anden manér – at vi skal bibeholde aromastofferne i vores basislevnedsmidler for ikke at skade allergikerne – jeg ved godt, at det er en lidt fordrejet måde, men den er ikke helt forkert – fordi man altså ikke kan kontrollere; man må ikke give dem indtryk af, at det er frit for aromastoffer, hvis det ikke er det. Ja men, hr. minister, hvis vi nu gennemførte for basislevnedsmidlerne, at der ikke var aromastoffer i dem, så vil vi dog alt andet lige

[Dorte Bennedsen]

få et væsentlig større område, der er frit for aromastoffer til gavn for allergikerne. Så opstår problemet, om der så er nogen, der, om jeg så må sige, snyder i porten og alligevel bruger dem og giver forbrugerne en falsk tryghed. Jeg skal ikke kunne bestride, at det problem kan opstå, men det er dog i alle tilfælde et fremskridt i forhold til i dag, hvor det simpelt hen er en fri slagmark, og hvor allergikerne med disse problemer har meget svært ved at gå ud og finde ting, de kan tåle at bruge. Så er det dog en håndsrekning, selv om vi ikke kan udelukke, at der kan snydes på enkelte områder. Alt i alt er det et fremskridt, også over for allergikerne.

Ministeren sagde, at erhvervet skal have mulighed for omkring farvestofferne at sige ja til en frivillig ordning, og de skal tage konsekvensen af et nej. Ja men, hr. minister, erhvervene har jo sagt nej. Forbrugerorganisationerne har i mange år ønsket det dér, og erhvervsorganisationerne har sagt nej nu. Slagterierne, som dette her jo primært vedrører, er jo gået til regeringen og har sagt: Vi ønsker ikke den frivillige ordning, fordi vores bandoléordning viser, at frivilligheden ikke duer, da der altid er useriøse folk imellem, som unddrager sig fællesskabet. Jeg betragter derfor ministerens forhandlingssituation her lidt som et omsvøbsdepartement, men o.k., da ministeren har givet klart tilsagn om, at omsvøbsdepartementet kun skal tage 2 måneder, vil jeg, som jeg sagde før, leve trygt og godt med det og glæde mig til de bestemmelser, som bliver udformet, når disse 2 måneder er omme.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Der har været sagt en hel del om den danske eksport af de varer, der omtales i dag. Her vil jeg gerne sige, at det, jeg normalt hører fra erhvervslivet, er, at man er stolt af, at man laver kvalitetsvarer. Det vil da netop være kvalitetsvarer, hvis man går bort fra flest muligt af de forskellige tilskudsmidler, og hvad ved jeg, man ville tilføje dem. Jeg tror, det vil være en fordel for dansk eksport, hvis man får tillid til, at danske varer er friholdt for mange af de ting, som udenlandske ikke er.

Så vil jeg da gerne sige til ministeren, at det er langt fra SFs mening på nogen som

helst måde at ramme de små butikker, men jeg tror også, at de små butikker, der eksisterer i dag, netop gør det, fordi de laver kvalitetsvarer. Det er næsten det samme, som når det drejer sig om eksporten. De af dem, jeg har talt med – uden at vi behøver at tale om både gartnere og slagtere og alt det dér – er ikke særlig bange for det lovforslag, der foreligger. Jeg har selvfølgelig også spurgt nogle af dem, jeg kender. Det er en selvfølge, at vi gør det for at have lidt baggrund med til det, vi står og siger herfra.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Til hr. Tommy Dinesen. Det er fuldstændig korrekt, at det er kvalitetsvirksomheder, disse små virksomheder, vi har liggende rundt omkring, som vi har talt om. Netop derfor ønsker vi ikke, de skal ødelægges, og over for mig har erhvervene klart meddelt, at såfremt der kommer en tvungen ordning på dette område, ser de ikke muligheder for at kunne klare det.

Til fru Dorte Bennedsen. Erhvervene har jo sagt nej, siger fru Dorte Bennedsen. Ja men jeg husker også, at fru Dorte Bennedsen sagde i sit første indlæg, at det med frivilligheden er en lang og besværlig vej. Ja, og det er netop den, vi som politikere herindefra skal gå for om muligt at få tingene til at falde i hak. Det skal ikke bagefter være sådan, at man kan bebrejde os, at vi har udeladt en mulighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg dette som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 74: